

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.

Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, május 2-án.

121. szám.

A vörös május.

Csak a tizesztendő megszokás teszi jogosulttá ezt a címet. Egyéb semmi. Abszolúte nem volt vörös ez a május elseje. Se vértől, se szocialista-jelvényektől; se nálunk, se a külföldön. Egy-két apró esetepaté, valami felosztatott kis gyűléscske, egy-két felvonulás és kórséta, egy-egy Marseillaise persze semmit se számít a milliányi szocialista tömeg ugynevezett világünnepében. Az ilyesmi megeskik máskor is, minden vörös május nélkül is. Ha egybevetjük a szocialista-mozgalmakról félesztendő óta napvilágot látott tudósításokat, különösen a magyarországiakat, talán egyetlen egy napot se találunk, amely bourgeois-értelmeben ennyire csöndes lett volna. (Azért mondjuk bourgeois-értelmeben, mert a szocialista szótár szerint „elveszett” napot kellene mondanunk. Mert ők a megfordított Apelles-ek, ők a lineá-t, amely nélkül nap ne legyen, a botrányra írtik.)

Zajtaian, békés, nyugodalmas volt a munkások mai világünnepé. Ami magyarán annyit tesz, hogy nekik nem volt ünnep. Még hétköznapnak is rossz volt nekik. Egyszerűen eszű lettek a mai nagy világünneppele. Pedig de nagyra voltak vele. Mennyire várták, hogy hirdették előre, minő impozáns, nagy, fényes és megfélemlítő lesz a mai vörös május. Mert esatlakozni fog hozzájuk a nép minden rétege, százezernyi tömege, lévén a mai május elseje egyttal vasárnap, amilyen örömet csak minden hét esztendőben egyszer szerez a szocialistáknak a fular Gregorjánus-kalendárium.

Pedig épen ez volt a vesztlük, amitől legtöbbet reméltek. A vasárnap. Kell is a népnek ünnep, mikor ugyis ünnep van? Kell a munkásnak szabad nap, mikor ugy se kell dolgoznia? A hétköznapot, a munkát, a robotolást

szívesen feláldozza a szent elvekért, de hogy az ő szabad napját, a pihenőjét vigye a marxizmus oltárára, azt már csakugyan nem lehet tőle kívánni.

Maguknak a hitű elvtársaknak is a legkövérebb falatot vette ki a szájukból a kalendárium. Az volt a vörös május legkedvesebb jelszava: „Egy napot az esztendőben a munkásnak! Ünnepeljen a proletár is évenként egyszer!” De ez a jelszó ma bolondság lett volna. Ki látott már olyat kérni, ami megvan? Csak az „általános választói jog” maradt meg a szegény szocialistáknak. De ezért aztán cserébe le kellett volna mondaniok a vasárnapi mulatozásról. A legtöbb Herkules ugy tett volna, mint ma a szocialisták. A mai vasárnapot választották a jövődű tüzökja, a választói jog helyett.

S most végezzük ezt a pár sor írást a „Három testőr” szerkesztőjének receptje szerint: „A cikk végén aztán vegye elő a rendőrséget. Minden cikk végén össze lehet szidni a rendőrséget.” Ez a régi recept még ma is járja a hírlapokban, a legtöbb cikk végén szidják a rendőrséget. Talán egyedül leszünk, akik eltérünk a chablontól, de az igazság néha mégis csak előbbre való, mint a chablon. A legteljesebb díszet és elismerés illette meg a mai napon a fővárosi államrendőrséget. A kalendárium után az övé a mai nap dicsősége. Jól szervezeten, ügyesen, körültekintően működött. Se nem provokált, se nem ürt botrányokat. A mai napon erősen öregbedett a tekintélye, amelyet előzetesen is megszilárdított néhány szükséges, gyors és erélyes intézkedése.

Nem tudjuk, vajjon a budapesti rendőrségnek, amely sok kemény szót hallott már nehéz munkája közben (a többek között tőlünk is), jól esik-e ez az elismerés, amelyre

teljes mértékben rászolgált. Nekünk jól esik, hogy megadhatjuk neki.

És most hadd következzenek a mai vörös májusról szóló tudósítások Budapestről, a vidékről és a külföldről, amelyekben az a legörvendetesebb, hogy kisé egyhanguak, szinte lenek és nem okoznak nagyobb emócióit.

A fővárosban.

A sötétség még megfeküdte a tágas Andrásy-utat, a gázlángok halványsárgán pislogtak. A közeledő hajnal derengő szürke esikja ott látszik a felhők szélén. Mäskor ilyen korán, hajnalban négy órakor a tisztességes emberek még javában szövik az álmukat, a szerelemről, a gazdagságról és csak a lumpok szoktak a házak mellett haza ödöngeni. De ma május elseje volt. A tavasz és a szerelem hónapja, amikor minden megszöpiül és fölfrissül.

Az Andrásy-ut szürkeségéből kibontakozik egy hosszú fekete embercsoport, amely szakadatlan egymásutánban kigyózik a nagy paloták között. Ünnepelni mennek. Az enyhe tavaszi szellő végigcsókolgatja az álmos embereket, az egymás mellé simuló szerelmi párokat s az álom egyszerre kimegy a szemükből. Az első május jötevé tündére vigan tapsol örömeben.

Világosodik, már a gázlámpákat is eloltották, a fekete emberek szembe találkoznak egy másik csoporttal. Milyen különbség! Ezek már zöldék a virágzó galyaktól, amelyek ott lobognak a kalapjuk karimáján, meg a kezükben. A verklük és a harmonikák zenéje összefolyik a kiabáló emberek lármájával. A szerelmes levegő megrészegíti, kicsapósóví teszi az embereket: ugrálnak, tánczolnak...

Akik nagy ünnepléseket, vagy éppen verekedéseket vártak mára, azok alaposan csalódtak. A szocialisták vörös vasárnapján nem történt semmi különös dolog, ha csak különösnek nem találja valaki azt, hogy künn a ligetben, ahol csak egy hemzsegeit a sok vasárnapi közönség, az egyik körhinta, vagy mint magyarul mondják: ringlispil legszébb zsiráfjára a tavasz ünnepnapjának öröme

Damjanics Szolnoknál.

Írta: Hentaller Lajos. (Folytatás.)

A honvédsereg részére Szolnok bevételének tervét a fiatal és geniális Kleinheitz alezredes készítette, kit májusban Buda ostrománál, a mostani Naphegyen egy ágyugolyó derékban szakított ketté.

Kleinheitz terve szerint Vécsey hadosztályának a tiszai hídfőnél kellett volna a támadást kezdeni. Vécsey támadásával egyidejűleg intézett volna oldaltámadást Damjanics hadosztálya Cibakháza felől.

Damjanics e tervnek megfelelőleg márczius 4- és 5-ike közötti éjjel átkelt Cibakházánál a Tiszán és hadosztályának egy részét elküldte Csongrádon át Kecskemét felé, a népfőlkölést szervezni. A másik részzel elindult Szolnok felé.

Vécsey hadosztálya Török-Szent-Miklósról szintén egyenesen Szolnok felé indult, s Vécseynek Szolnok és Cibakháza között Kneziéh alezredést a 34-ik gyalogezreddel komponon átszállítá a Tiszán, hogy Damjanics hadosztályát erősítse.

Damjanics hadosztálya egész éjjel a mezőkőn táborozott. Tüzet gyújtani nem volt szabad, nehogy észrovezze jötlükét az ellenség. A legénységet a fagyós-szeles éjben majd megvette az isten hidege.

Ötödikén reggel megkezdtek a menetelést a Tisza jobb partján.

Várkony és Tószeg között Damjanics esztárendbe állítá hadosztályát.

Jobb szárnyát két zászlóalj képezte a 34-ik gyalogezredből, továbbá a 65-ik honvédszászlóalj és egy utász-szászad.

A középhadot a 3-ik és 9-ik zászlóalj; egy zászlóalj a lengyel legióból s a 19-ik és 60-ik sorozrednek egy-egy zászlóalja.

A balszárnyon állottak: a 2-ik huszárezred és a vadászok.

A lengyel legió dsidásai képezték az elővédet. Karger, az osztrák főparanesnok csak reggel hét órakor értesült Damjanics közeledtéről. Erre a rémhírre rögtön riadót veretett s egy folyton fűtve álló gözmozdonyon nyargonozot küldött Abonyba azzal a hírrrel, hogy a magyar sereg nyomni előre; Oltinger tehát küldjön segítséget.

Damjanics türelmetlenül várta Vécsey támadását. Vécsey nem támadott. Damjanics észrevette a Karger által Abonyba küldött gözmozdony indulását, tudta, miért megy az; érezte tehát, hogy sietnie kell.

Hirtelen kiszámította, hogy Karger 3-4 óránál hamarabb segítséget nem kaphat, ép ezért neki Kargerrel ez alatt az idő alatt végeznie kellett, akár támadja Vécsey a hídfőt; akár teljesen távol marad az ütközetből.

Az osztrák sereg zöme abban a szögben volt fölköltve, mely a vasuti gát és a Tisza kö-

zött fekszik. A hídfőt magát egy sorgyalog-szászad, egy fél vadászszázad és négy ágyú szállotta meg. A jobb parton a hídnál másfél század utász állott. A vasuti indóházat négy század tartotta elfoglalva. A lovasság képezte a jobb szárnyat.

Erre a jobb szárnyra esapott le Damjanics! Előbb erős ágyutűzzel kezdte az ütközetet, majd a két ütög által támogatott Hannover-huszárezredet azzal a szándékkal küldötte az indóház felé, hogy a podgyászvonat visszavonulását akadályozza meg, valamint vágja el a netalán érkező segédcsapatot Kargeről.

Egyszóval Damjanics Karger dandárát teljesen eikülöníté a főszeregtől s vitéz honvédszászlóaljaival, melyek a honvédsereg díszétvígát képezték, benyomult a visszavonuló Karger után Szolnokba.

Álljunk itt meg egy percre! Nézzük, mi csinált ezalatt Vécsey?

Vécsey hadteste a Tisza-balpartján vonult Szolnok felé, ahová a megállapodásnál két órával később érkezett meg.

Vécsey tábornok hadteste és Szolnok között a Tisza feküdt, melyen egy talpakon álló hidon lehetett átjutni. A hídnak az a része, mely felé Vécsey honvédejei közelegtek, nagyon erős sánczolással és cölöpözéssel volt védve.

A hidon át csak nagy erővel lehetett volna Szolnokot bevenni; — sőt minden körülmények között kockázatlava volt a siker, mert

peczesen és mosolygós arccal ráült Fichler Győző országgyűlési képviselő ur. Akik ezt látták, különböző megfigyeléseket tettek és ezek között nem utolsó az, hogy a zsiráf szomorúan lehajtotta a nyakát.

A rendőrség már tegnap este intézkedett, hogy ha a szociáldemokraták tüntetést terveznek, szándékuk kivételében idejekorán megakadályozza őket.

A városligetet, a váci-úti nussdorfi ligetet, az üllői-ut végén levő népligetet lovas- és gyalogrendőrcsapatok járták végig és ha gyanús csoportosulást láttak, rögtön közbeléptek.

Éjfél után a városligetben az arena előtt néhány száz szociálista munkás verszót össze. Szószékem emeltek az utakról összehordott padokból és már egyik-másik közülök föl is kapaszkodott, hogy szónokoljon, mikor egy csapat lovasrendőr odaérkezett és szétszórták őket. Mit tehettek egyebet, szétszórtak már ismert czédlákat, amelyekre ez volt rá nyomtatva: Nem lesz addig nyugalom Magyarországon, míg az általános választási jog törvénybe iktatva nincs.

Ezenkívül néhányan azzal is ünnepezték a munkások napját, hogy a fákat tördelték. Ezek közül hatot bekiszérték a kerületi kapitányságra.

Dél felé egyre mozgalmasabb lett a városliget környéke, de csak a rendes vasárnapi publikum tolongott, a szociáldemokrata munkásnép mintha ott se lett volna. Pedig nem hiányzott, csak hogy nem vörös zászlókkal csoportosan vonult ki, hanem teljesen szürkén, minden feltűnést kerülve, teljesen szétszórva a nagy emberáradatban.

Este felé jött csak össze egy sereg az Erzsébet királyné utján levő Triesztin-öböz címzett mulatóhelyen. De itt se történt semmi, csak árulták az általános szavazati jogot követelő kis pártjelvényt, Dorin-nak, a híres „Marseillaise” című festményének színes másolatát, ittak tömördek sört és járták a polkát, ahogy a budakeszi sváb trombitások fújták. Mikor pedig néha-néha a duda elhallgatott, egy sereg fiatal ember elénekelte a német szociálisták indulóját.

A rendőrség attól tartott, hogy nagyobb tüntetés készül. Ugy értesült, hogy a mulatozók Sima a Ferenc országgyűlési képviselőt és néhány elvtársát várják.

Meg is tett minden intézkedést, amit jónak látott az előre be nem jelentett gyűlés rögtönzése ellen, de fáradozása fölösleges volt.

A városligeti Hermina-kertben is voltak valamiképpen, ott még csöndesebben folyt a mulatság.

a hid ügy alá volt aknázva, hogy minden pillanatban fel lehetett gyújtani, ha netalán a magyarok elfoglalnák.

Vécsey csapatai tehát csak színleges támadást tettek, hogy Karger seregének figyelmét Damjanicsról elvonják. Így például csakis ágyúkkal lötték a hidfőt; a hadtest pedig kiterjeszkedett szélétben, színelve, mintha az egész haderő ott volna összpontosítva.

Mikor azonban Damjanics az ellenséget az indóházból kiszorította s visszanyomta a városba, a hidfő védelmére hátramaradt osztrákok elvesztették fejükét; nem tudták, mitévők legyenek s kezdtek fűhöz-fához kapkodni. A hidfő ostromára kirendelt honvédek az osztrákok zavarát észrevevén, gyorsán rohamot intéztek a hidfő ellen s az osztrákokat oly hamarosan verték ki sánczaikból, hogy minden ágyújukat ott hagyták.

A hidat az osztrákok fel akarták gyújtani, de a honvédek sarkukban lévén, egyszerre érkeztek a tulsó hidfőhöz; így tehát az osztrákok gyújtogató tervüket nem valósíthatták meg. Lehet azonban, hogy ez tényleg nem is jutott eszükbe, mert úgy meg voltak rémülve, hogy nem gondolhattak egyébre, mint menekülésre.

Ez azonban nagyon rosszul sikerült! Damjanics ugyanis ekkor már benyomult a városba, s az osztrákok hármere mentek is honvéd szuronyba futottak.

Térjünk vissza Damjanicshoz.

A nussdorfi népligetben tíz-tizenöt emberi sörözőt, az üllői-útban pedig valamivel több.

A rendőrség egész nap teljes számban szolgáltaiban volt. A főkapitányságnál külön napkezdőt tartottak, a szükség esetén való sürgős intézkedésre, de itt egyéb dolga sem akadt a tisztnek, mint a telefont hallgatni:

— Alázatosan jelentem, még eddig nem történt semmi!

A vidéken.

Az ország néhány vidéki városából is kaptunk hírt a májusi ünnepről. Sehol sem volt baj, sehol sem történt nagyobb rendezvény. Ime, a híreink:

Nagyvárad, május 1.

A munkások a Boné-kut mellett gyűlést tartottak. Egyenkint szállingóztak oda, hogy a rendőrség figyelmét elkerüljék. Kohn Lipót, akit tegnap mentett föl a törvényszék, beszédet mondott, az egybegyűlteket pedig elénekelte a munkás-indulót. A rendőrség éppen ennek a végeztével ért a helyszínére. A gyűlést szétszavarták, Kohn Lipót pedig letartóztatták.

Miskolcz, május 1.

A diósgyőri vasgyárban nagyon félték május elsejétől, mert a munkások egy része tüntetésre készült. Rendezvény azonban egész nap nem volt.

Békés-Csabá, május 1.

Oroszházáról, Szeghalomról és Mezőberényről érkezett telefonjelentések szerint a munkások mindenütt csendesen viselkedtek, sőt sokan a kedvező terméskültségekkel való tekintettel el is szerződtek.

Mohács, május 1.

A szociáldemokrata munkások közül sokan kimentek a Margitta-szigetre. Gyűlést akartak tartani, de mikor Szinkovich főszolgabíró és a czirkáló csendőröket meglátták, szétfutottak.

Kolozsvár, május 1.

Egy sereg vörösokádás mesterlegény vörös lobogó alatt kivonult a város szélén levő erdőbe. A rendőrök szétszórták őket s a lobogójukat elvették tőlük. A szociálista vezetők ellen megindították a vizsgálatot.

A külföldön.

Bécs, május 1.

A májusi ünnep itt a legnagyobb rendben ért véget. Az időjárás ezáltal különösen kedvezett az ünneplőknek, akik rengeteg számban jelentek meg délután a práterben. Már a délelőtti órákban 58 gyűlést tartottak a különböző kerületekben a szociálisták, kik közt a

legkülönbözőbb nemzetiségek, köztük a magyar is, nagy számban voltak képviselve. A nagy látogatott gyűlések mindannyian egyhangulag elfogadták azt a határozatot, hogy az általános, egyenlő és közvetlen választójog és a nyolczórás munkaidő behozandó.

Már a déli órákban kezdődött meg a munkások felvonulása a práterbe. Természetes mindegyiknek piros szegfü díszlett a gomblyukában. A rendezők piros karszalaggal sűrűtek-forogtak a kisebb-nagyobb csoportok körül, amelyekben a nők is erősen voltak képviselve.

Ma azonban úgy a munkások, mint a szociáldemokrata ifjuság szándékosan kerülte a körutnak az egyetem és parlament közti részét. A rendezőknek kerékpáros szociálisták segédkeztek. A práterbe érve a tömeg, énekekkel és zenével szórakozott, 35 munkásénekes énekelte itt a munka dalát. A szociáldemokrata képviselők, akik a menettel együtt tartottak, beszédeket intéztek az elvtársakhoz. Hat órákor kezdődött meg a visszavonulás, amely szintén példás rendben ment végbe.

Lehetett ugyan egyes pfuj-kiáltásokat hallani, amelyek Luegernek és a keresztény szociálistáknak szóltak, de általában csöndben vonultak végig az utcákon. Mikor a tömeg oly kávéházak előtt haladt el, amelyeknek vendégei a gyalogjáróhoz oszonnáztak, lehetett ilyen kiáltásokat is hallani:

— A kinem dolgozik, az ne is egyéki!

— Le a nagy tőkével!

A hazagyekvő turfközönség láttára pedig így tört ki a munkáshad:

— Le a nemességgel!

A tömegben igen nagyszámu magyar szociálista volt. Az összes résztvevőket 70—80.000-re lehet tenni. A független szociálisták nem mentek ki a práterbe, hanem Bécs környékére rándultak ki.

Lemberg, május 1.

A munkások májusi ünnepe csendes lefolyású volt. Bár az eső esett, mégis igen nagy számmal jelentek meg a Strzelicki-téren rendezett munkás-gyűlésen. A munkások a belváros utcáin rendezvény nélkül vonultak végig.

Páris, május 1.

A város a rendes vasárnapi képet nyújtja. Az országból érkezett táviratok jelentik, hogy tüntetések nem voltak. A vasúti munkások kongresszusa 53 szavazattal 13 ellenében elhatározta az általános strikeot.

Damjanics a centrummal s a zászlóaljok élén a vitéz Babics Kiss Pál, Kókényessy és Leiningen ezredesekkel, megrohanta az osztrákokat, akik látván, hogy a leggyilkosabb karcstűzben, az öldöklő golyók közeledtére milyen jól kaczag a honvéd, de meg a szuronyrohannak sem voltak képesek tovább ellentállani, visszavonultak Szolnok éjszaki vége felé.

Gyilkos utcái harez fejlődött ki eközben a visszavonulás közben, melynek egyes részleteit később külön írom le, most csak azt említem fel, hogy a visszahúzódó osztrák sereg egyszerre csak rémülve vette észre, hogy a huszárok Abony felé elváltak visszavonulási útjukat.

Neki voltak szorítva, akár akarták, akár nem, a Zagyva hidjának. Más menekülésük nem volt. Öldöklő utcái harez után elvergődtek odáig. Amint oda értek, akkor azután csakugyan egészen teljes lón a katasztrófa.

A Zagyva-hidnál az osztrák lovasság, a podgyászszekerek, gyalogok és tüzérek úgy összeszorultak, hogy ember-embertől nem volt képes mozdulni.

Ezt látva, a magyar huszárok és lengyel dsidások vad dühvel vetették magukat az osztrák dragonyosokra. A dragonyosok észvesztetten futottak meg a huszárok támadása előtt és saját gyalogságukat s tüzéreiket taposták pocskára. Feldoblott ott a katonai rend! Menekülésre gondolt mindenki. A dragonyosok erővel át akartak jutni a hidon. Ezt észrevet-

ték a huszárok, ujjabb attakot intéztek tehát ellenük s egy részöket levágták, a többiit beleszorították a Zagyvába.

Karger dandára óriási veszteségek után jutott át a Zagyva jobb partján, ahol Ottinger lovasságának megjelenése mentette meg a végfelmorzsolástól.

Ottinger ugyanis, amint Karger tudósítását megkapta, nem Szolnokra sietett, hanem Tószegre ment s onnan Damjanicsot akarta hátban támadni, mert azt vélte, Karger képes lesz magát megérkezéséig tartani.

Amidőn azonban félóránnyira volt Tószegtől, már észrevette, milyen bakot lőtt, mert látta a visszavonulóban levő Karger-dandárt, s azt, hogy a vasúti töltés a magyarok birtokában van.

Ottinger tehát a vasut felé fordulva, az abony-szolnoki országúton rézsut foglalt állást.

Damjanics nem törődve azzal, támogatja-e őt Vécsey hadteste vagy sem? rögtön megtámadta Ottingert, lovasságát és két úteget küldött ellene.

Ottinger azonban a magyarok támadását nem várta be, hanem rögtön megkezdte a visszavonulást.

Az utócsapatot képező vertések és a huszárok között azonban ennek dacára csakhamar harcra került a dolog s a huszárok rövid harc után elvették Ottingertől öt löszeres kocsi.

TÁVIRATOK

A háború.

Madrid, május 1.

Havannai hivatalos jelentés szerint egy amerikai hajó bombázta a Cienfuegos kikötőjének bejáratánál felállított ütegeket, három spanyol ágyunaszád azonban, amelyek a kikötőtől mentek ellene, visszavonulásra kényszerítette. A spanyol hajók kisebb sérüléseket szenvedtek. Más amerikai hajók Mariel mellett fenyegették a partot. A védekezésre csapatokat küldtek oda. Az amerikai hajóraj még mindig Havanna előtt áll.

Madrid, május 1.

Havannai távirat szerint három amerikai hajó megkísérelte tegnap Cienfuegos bombázását, kárta azonban nem tettek, mert a lövedékek négy mértföldnyire a kikötő partja előtt estek le. Az erődök nem viszonzták a tüzet, mert a hajók a lövés távolságon túl voltak. Cienfuegos városban nyugalom van.

Madrid, május 1.

A Filippini-szigetek főparancsnokától távirat érkezett, amelyben közli, hogy a stratégiai helyzet javítására és az ellenséggel szemben való ellenállás, valamint Manilla védelmének hathatósabbá tételére egy hajóraj Cavite előtt horgonyoz, hogy a mozgósított önkéntesek között a fegyverek szétosztását folytassa és ezzel a lelkesedést a tartományokban emelje. Ha az ellenség megkísérelné a partraszállást, mindnyájan teljesíteni fogják kötelességüket a haza integritásának megvédésében.

Madrid, május 1.

Amint Barcelonából tegnapi kelettel jelentik, a tengeri hatóság megakadályozta, hogy egy amerikai hajó a kikötőbe befusson, a nemzetközi jog iránti tiszteletből azonban nem foglalta azt le, bár szénrel meg volt rakva. A hajó folytatta útját Marseille felé.

Madrid, május 1.

Manillából nem érkezett újabb hír. A kamara tegnap a felirati javaslatot tárgyalta. Silvela kijelentette, hogy most nincs helye a politikai vitának. Most a hadsereg és a tengerészet a szó.

Madrid, május 1.

Sagasta miniszterelnök a külföldön elterjedt hírekkel szemben kijelentette, hogy a spanyol hajóraj, amely a zöldfoki szigeteken állott, jelenleg a nyit tengeren van; kikerült azonban minden célzást arra vonatkozólag, hogy a hajóraj milyen irányban halad.

Madrid, május 1.

Cartagenában új páncéloshajót szereltek föl, amely haladéktalanul a hajórajhoz csatlakozik.

A portugáliai mezőgazdasági intézet hallgatói spanyol kartársaikhoz intézett iratukban rokonszenveket fejezték ki.

Hír szerint a Gibraltárban levő angol hajóraj a Kanári szigetekre indul.

A „Liberal”-nak jelentik Manillából: A spanyol hajóraj eltávozott a sulnei kikötőtől. Nemsokára az amerikai hajóraj tünt föl Subie előtt, kémszemlét tartott és haladéktalanul tovább mept, azt hiszik, Manilla felé. A partokat katonaság őrizi, hogy megakadályozza az ellenség partraszállását, ami különben is nagy nehézséggel járna.

Triest, május 1.

A „Veruna” amerikai yacht ma reggel 4 óra körül eltávozott innen.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, május 1. Pétervárról érkezett megbízható hírek szerint Dsevad beynek a krétai kormányzói állás betöltése és a hadikárpótlási hátralék ügyének rendezése céljából történt kiküldetése sikertelen maradt. A nagykövetség mai értekezlete a portához intézendő oly tartalmú közlemény felett táncskozott, hogy miután a békeszerződésnek a hadikárpótlás rendezésére vonatkozó feltétele teljesítve van, Thessaliát egy hó-

napon belül őrítse ki. Ezt az értesítést valószínűleg hétfőn, május 2-án nyújtják át, amint Görögország az ellenőrző bizottság megalakítását notifikálta. A portától egyidejűleg követelni fogják, hogy Voloban kellő számú hajót tartson készen a török csapatok hazaszállítására.

A turini jubileumi kiállítás.

Turin, május 1. A király és a királyné, valamint a nápolyi herceg és neje díszkocsikon, egy csapat vértestől kísérvé, délelőtt 9 órakor indultak el a királyi palotából és az alkotmány kibocsátásának ötvenéves jubileuma alkalmából rendezett nagy nemzeti kiállítás megnyitására a Vallentinóba mentek. Az időjárás gyönyörű. A város fel van lobogóva. Az utcákon katonaság állott sorfalat. Az egész ut mentén óriás sokaság éltette a királyi párt. A kiállítás bejáratánál a felségeket és a trónörökös-párt a királyi hercegek és hercegnők, Visconti-Venosta külügyminiszter, a földművelésügyi miniszter, a szenátus és a képviselőház elnökei és a hatóságok fejei fogadták. Az aostai herceg, mint a kiállítási nagybizottság elnöke, nagy tetszéssel fogadott beszédet intézett a királyi párhoz, mire ő felségeik kíséretükkel együtt megkezdte a körsetét a kiállításban. A királyi pár, a sokaság lelkesült ovációitól kísérvé, délben távozott el a kiállítástól.

Az elnökség kihallgatása.

Bécs, május 1. Az osztrák képviselőház elnökségét ma Ottó főherceg kihallgatáson fogadta.

Az angol királynő utazása.

Cheshburg, május 1. Viktoria angol királynő ma délután az arsenálból elutazott. A királynőt elutazása alkalmából katonai tisztességben részesítették.

A „Frundsberg” utja.

Bécs, május 1. Távirati jelentés szerint a „Frundsberg” osztrák-magyar hadihajó ma reggel Polából keletázsiai misszióutjára elindult.

HIREK.

Május 1-ére új előfizetés nyílt az Országos Hirlapra; felkérjük tehát azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése hónap végén lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Ujjonan belépő előfizetőinknek szívesen megküldjük B. M. CROKER, lapunkban most folyó érdekfeszítő regényének:

A MILLIOMOS-nak

addig megjelent folytatásait.

Figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy a lapot a fürdő-szezon alatt mindenhol — rendelkezésük szerint — szívesen utánuk küldjük, akárhányszor változtatják is tartózkodási helyüket. Csak arra kérjük, hogy velünk mindenkor a pontos címüket idejekorán — egyszerű levelezőlapon — közölni sziveskedjenek.

A főváros környékén levő nyaralókba naponként pontosan és idejekorán vitéjük el a lapot.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 8 oldal.

Az özvegy trónörökös. Mint értesülünk, Stefánia trónörökös né teljesen felépülve néhez betegségéből, viruló jó színben van. Április 29-én botzengriesi, villájában ebédet adott, melyen nővére, Klementina hercegnő, leánya, a szépen felszerült Erzsébet hercegnő, gróf Széchenyi Imre, Széchenyi Meláné grófnő és báró Hauer őrnagy szolgálattevő kamarás vettek részt.

Ováció Horváth Lajosnak. A miskolci szabadelvű párt Lichtenstein József pártelnök vezetése mellett tisztelt Horváth Lajosnál, az ujonnan kinevezett főrendiházi tagnál, kit melegen üdvözöltek. Horváth Lajos meghátva köszönte meg az ovációt. Valaszában kiemelte, hogy őt a legfelsőbb kitüntetés, melyet sem nem várt, sem nem keresett és mely némileg hajlamával is ellentétben áll, mert élete hátralévő napjait polgártársai körében, szeretett városa falai között óhajtották eltölteni, főleg azért érinti kellemesen és fogadja szívesen, mert e kinevezetése alkalmával a megnyilatkozott közvélemény rokonszenvével találkozott. Igéri, hogy a szabadelvű eszméknek, mint eddig, ezentul is tántoríthatatlan híve és ha kell, harczosa

is lesz. A megjelenteket arra kérte, hogy úgy az általános szabadelvű politikai irányt, mint Miskolcz város jól felfogott érdekeit ezentul is előmozdítani igyekezzenek.

Ernest Blum tanulmányutjal. Ernest Blum, az ismert vigjátékiró, öreg korára nagy kedvét kapott az utazásra, ami abban nyilvánul nála, hogy sokat jár omnibuszon és lóvonaton. Ezek az alkalmatosságokon járja be azokat a városrészeket, amelyeket már vagy huszonöt esztendő óta nem látott és közben olyan megjegyzéseket tesz, hogy az utasok vattát tömnek a füleikbe. Blumnak eszébe jutott, hogy Hugo Victor is nagyon szeretett omnibuszon járni és azt hitte, hogy attól kapta a „Századok legendája” ideáját. A jeles humorista azt remélte, hogy ezen a réven ő is kap majd némi inspirációt ahhoz, hogy a századok legendáinak pendantját megírhasssa. Ebben a reményben azonban nagyon csalódott, mert az inspiráció elmaradt. Elbeszélte azonban Hugo Viktornak egy omnibusz-kalandját, amelyet maga a költő mondott el neki. Egy jóképű nyárspolgár megszólítja egyszer az omnibusztelejen?

— Szereti ön a költeményeket?

Hugo, aki azt hitte, hogy utitársa megismerte, röviden felelt.

— Na, így-ugy. Nem nagyon és nem mindig.

— Óh, én rajongok a költeményekért!

El is kezdett mindjárt szavalni:

Mondd hát Gina, nem szeretsz már, ajtót zársz előttem? Felejtéd már, hogy éretted zsarnokod lelőttem? S szólt a leány: szerettek én, jöjj el hozzám — máskor, Piros pünkösdi vasárnapján, hajnalhasadáskor.

— Ugy-e szép? kérdezte aztán.

— Tetszik önnek?

— El vagyok ragadtatva. Tudja-e uram, hogy ki írta?

— Nem én, uram, szégyellem, de be kell vallanom, hogy nem.

— Hát senki más, mint a jelenkor legnagyobb költője, Hugo Victor.

Hugo néhányat köhintett, aztán kérdezte:

— Tudja biztosan, hogy Hugo Victor írta?

— Biztosan tudom.

— No, mert én nem tudok róla. Ősmeri ön különben Hugo Victorot?

— Nem, még nem voltam olyan szerencsés, hogy megismerkedhettem volna vele.

— Ugy. És mondja csak, igazán biztosan tudja, hogy az a négy sor Hugo-Viktor egy verséből való?

— Engedjen meg uram — szólt félig sértődötten a polgár — csak ősmerem az én kedves költemet!

Hugo nem folytatta a beszélgetést. Ezzel az irodalmi tanulsággal befejezte. Blum hozzáteszi ehhez az anekdotához, hogy ő is azért jár omnibuszon, hogy ilyen föffedezést tehessen. Mert az inspirációról lemondott már.

A verseczi felhőszakadás. Már megemlékeztünk arról a pusztító felhőszakadásról, amely tegnap Verseczen és vidékén óriási károkat okozott. Mint most Verseczről táviratozzák, a csapás épen a szegényebb osztályt sújtotta, leginkább a szerbeket s a köztük lakó magyarokat. Még szerencse, hogy az áradás nem éjjel történt, mert akkor számos emberélet is áldozatul esett volna. A lakásokban mindennütt nagy az iszap. A kertek és szőlők a Meszits környékén tönkre mentek. A méter vastagságu kőfalak is több helyütt bedőltek. A víz magassága 12 centiméterrel haladta meg az 1882-iki vizállást, amikor szintén nagy volt a veszedelem és sok ember vízbefúlt. A víz duzzadását részben a városban levő nagy köhidak okozták, amelyeket nagynyilású vas-hidakkal kellene kicserélni. A határban, Kudriez felé nagy jég is esett, de a legnagyobb kárt a felhőszakadás a szépen helyreállított szőlőkben tette; a hegyekről lehordta a földet, gyökerestül tépte ki a szőlőt, másutt lábnyi magas iszappal borította el, teljesen tönkre tévén a szép hajlásnak indult nemesített venyigéket. Némely hirtokosnak több ezer forintnyi kára van. Eddig csak néhány ház dült össze, mert a víz szerencsére rohamosan le is apadt. To-

mes-Kutason is nagy a kár. A felhőszakadás, mint most kiderült, aránylag nem nagy területre terjedt, nagyjából csak a verseczi és a kutasi hegységekre.

— **A Józsefváros bucsuja.** Május elsőjét megünnepekte az egész főváros, de legigazabban a Józsefváros, amelynek ma volt a bucsunapja. A józsefvárosi plébániatemplom környékén, különösen a Mária Terézia-téren a bucsusok egész hada ütött sáttortábor. A templom kora reggeltől késő délutánig zsufolva volt hívekkel s minden órában más-más ájtatosságot tartottak. Dél előtt 10 órakor volt az ünnepi nagymise, amelyet Kanovics Béla Mór apátplébános czelebrált. A körúton a polgári iskolai növendékek Bill Hans ünnepi miséjét adták elő. Három ünnepi prédikáció is volt s délután vecsernye fejezte be az istentiszteletet. Este a bucsusok ellepték a Józsefváros összes korcsmáit s vidáman mulattak a kettős ünnep öröme. — Kanovics apátplébános délből díszbédet adott, amelyre a kerületi előjáróság tisztviselői és a józsefvárosi bizottsági tagok voltak hivatalosak.

— **Hirtelen halál.** Maximovits Szilárd, Bácsmegey arvaszéki ülnöke és elnökhelyettese Zomborban tegnapi 45 éves korában hirtelen meghalt. Felesége azt hitte, hogy férje csak tetszhalott és három napig hagyta tetemét a ravatalon. Zomborban általános a részvét az elhunyt, valamint fiatal özvegye és három árvája iránt. A halál oka különben szívizélhűdés, mely váratlanul akkor lepte meg, amikor éppen kertjében gyermekeivel mulatozott.

— **Vörös államtitkár és a munkáskaszinó.** A III. kerület tudvalevőleg Vörös László államtitkárt jelölte annak idején képviselőjének. E szorosabb kapocs indította a III. kerületi munkáskaszinót arra, hogy az államtitkárt, akit a német császár legutóbb a porosz vörös-sasrenddel tüntetett ki, ez alkalomból emlékiratban üdvözlölje s hozzá való ragaszkodását tolmácsolja. Vörös államtitkár most megleghangu levélben mond köszönetet a munkáskaszinónak figyelméért s kijelenti, hogy a kaszinó érdekeit mindig a szíven fogja viselni.

— **Egy gróf primiciája.** Ma délelőtt tartotta a Mátyás-templomban első szent miséjét gróf Esáky Adorján kassa-egyházmegeyi pap. A misén az ifjú pap szülein kívül nagy és előkelő közönség volt jelen. Misa után a pap áldását adta rokonaira és a hívőkre, Gróf Esáky Adorján tanulmányait Kassán, Budapesten, Bécsben és Innsbruckban végezte.

— **Miért terjed a pestis?** Az Aden-ben (Afrika) megjelenő „Phare d'Alexandrie” különös dolgokat mesél a pestis ellen való óvintézkedések felügyeletével megbízott hivatalnokok lelküismeretlenségéről. Az Indiából jövő pestises mekkai zarándokok az arabs partvidékek hármely pontján akadálytalanul kiköthetnek. Rendkívül jellemző az ottani hanyag állapotokra, hogy például Duba kikötővárosban a quarantaine felügyeletével egy lelküismeretlenségéről általánosan ismert néger van megbízva, aki három rupiáért minden zarándokot megvizsgálás nélkül enged partra szállni. Mekkában egy Hussein nevű arabs tölte be ugyanazt az állást, aki nyereszkeskedésével és fanatizmusával még tulzárnyalja előbb említett kollégáját. Az aden-i újság egyik munkatársa a hivatalnokok visszaéléseiről jelentést tett a kerület török kaimakamjának, de ez egykedvűen vonogatta a vállát és azt mondta, hogy Hussein nagyon befolyásos ember és ő kénytelen szabálytalanságai előtt szemet hunyni. Szóval, senki sem tud az állapotokon javítani és tovább is nyugodtan fogják nézni, hogy az olyan hajókat, amelyek nem jönnek pestises kikötőből, különböző emberek szeszélyei addig nem engedik kikötni, míg a hivatalnokokat jó pénzen meg nem vásárolják. Visszont a gyanús hajókat meg sem vizsgálják, mert jóelőre átadták a felügyelőnek a szükséges baksist. Az ilyen állapotokból könnyen magyarázható, hogy a pestist miképpen lehetett Dseddába bevinni. Nem a hadramanti országon át hozták azt a városba, amint azt eleinte gondolták, hanem a Vörös-tengeren keresztül, ahol a tisztességtelen hivatalnokok, abelgett, hogy akadályozzák, egyengetik a pestis útját. Ha a levelező adatai igazságon alapulnak,

ami pedig feltehető, úgy érkezett az ideje a vizsgálások radikális megszüntetésének, és sürgősen olyan embereket kell a felügyelettel megbízni, akiket nem lehet megvesztegetni és akik a Bah-el-Mandel-szorosban lelkiismeretesen teljesítik kötelességüket.

— **Kedélyes választói gyűlés.** Bourgesből jelentik: Cher departementban az eddig oly csendes választások egyre viharosabbra válnak. Baugyban, az Arenberg herceg választóinak gyűlésén is csunya botrány történt. A herceget folytonosan zavarta programbeszédének elmondásában közbeszólásaival egy dr. Prompt nevű radikális, akit Dubois, a gyűlés elnöke, többször rendreutasított. Az endreutasítások azonban nem használtak, mert Prompt nem akart elhallgatni. Az elnök végre is megsokalta a dolgot és rászólt a közbeszólóra:

— Ezennel felszólítom dr. Prompt urat, hogy hagyja el a termet.

Prompt erre odament az elnökhöz és ököllel arculütötte. Az elnök se maradt adósa; néhány perc múlva már az összes ellenfelek verekedtek és csak akkor hagyták abba a verekedést, mikor már kimerültek. A csendőrök már későn jöttek, mert az egész verekedés nem tartott sokáig. Dr. Prompt ellen a törvényszéknél vizsgálatot indítottak.

— **Meglopott gyáros.** Egyedi Lajosnak a király-utcában levő lakásán ma hajnalban hivatalos vendég járt és kétszáz forint értékű ezüstneműt vitt el magával. A tolvajt észrevették, de elmenekült a Városliget felé.

— **Madárirtás.** Az adriai partok népszerű feccskivadásatról a „Tribuna” a következőket írja: A Gargano hegység tövétől egészen le Monteconeroig és Anconáig megint megkezdtek a különböző madaraknak, kiváltképp a feccskéknek pusztítását. Korán reggel a cachiarolik kimennek a tengerpartra és a főnyes talajba felállítják hálójukat, két bot közé kifeszítve. A feccskék hosszú, keskeny csapatokban, alig egy méternyire a föld felett repdesnek és vidáman csicseregnek, mert hiszen hosszú utazás után ismét viszontlították hazájukat. A vadászok felhasználják a kínáló kedvező alkalmat, megrántják a hálót, amely félkör alakban húzódik össze és 300—500 feccskét fognak egy csapásra. Azok a madarak, amelyek az első csapdából szerencsésen megmenekültek, 100 méterre egy másik hálóba buknak. A madarak irtása annyira terjed, hogy az egész környéken madárnál egyebet sem találunk föl az asztalra. A vadászok rendkívül ügyesek és fűgék. Nagyon óvatosak és ha karabélyosok közelednek, a halmok közt felállított kemeik egyet fűttenek, mire a vadászok egy pillanat alatt összeszedik a hálóikat és gyorsan tovább állnak.

— **Megtebolyodott tanító.** Fehér Lipót szécsényi lakoson, az izraelita hitközség egyik jeles tanítóján s a hitközség jegyzőjén, mint levelezőnk írja, tegnap egész váratlanul, teljes erővel kitért az elméből. A szerencsétlen ember korán reggel fölkel, fejfájásról panaszkodott s azzal távozott hazulról, hogy sétálni megy. Séta közben a Szécsény és Balassa-Gyarmat között levő vasútvonal síneire tévedt s a nyolcz órai vonat közeledésekor a sínek között letérdelt. A vonatvezető észrevette, jelet adott s mikor látta, hogy a térdelő alak mégsem távozik, fékezni kezdett. A vonat nem állt meg elég korán, de a lokomotívon alkalmazott köseprő a tanítót a pályatestről letaszította, még pedig oly szerencsésen, hogy csak az arczán sétült meg jelentéktelenül. A tanítón, mikor a vonatvezető fölvette a vonatra, teljesen erőt vettek a rohamok. Revitték a balassa-gyarmati Valéria-kórházba, ahonnan legközelebb Budapestre szállítják. Az eset híre nagy részvétet keltett Szécsényben, mert Fehér Lipót az egész város kedvelte. Felesége s négy gyermeke siratja most az élve eltemetett férjét és apát.

— **Főlvételek a katonai intézetekbe.** A honvédfőiskolába és a Ludovika Akadémiába pályázók kérvényei az új felvételi szabályzat értelmében a honvédkerületi parancsnokságoknál, a honvéd hadapród iskolákba pályázók pedig a honvéd-had-

apródiskolák parancsnokságánál nyújtandók be. E szabályt azonban a szülők legtöbb esetben figyelmen kívül hagyják és pályázati kérvényeiket közvetlenül a honvédelmi miniszteriumhoz nyújtják be. Miután ezáltal az ügy késedelmet szenved, a szülők saját érdekükben figyelmeztetnek, hogy kérvényeiket az előirt uton adják be.

— **Halálozás.** Pap Hermin életének 59-ik évében, múlt hónap 28-án hosszas szenvedés után meghalt Gáton.

— **Gyilkosság az erdőn.** Miklosnán községben, mint községi tudósítónk írja, véres gyilkosság részleteinek kiderítésével foglalkozik most a csendőrség. Április 29-én reggel öt órakor Zsiga János odavaló lakos a községtől egy óra járásra eső „Patkóalj” nevű erdőbe ment fát döntögetni. Mikor tizenöt éves fia kivitte neki a reggelit, az erőteljes embert halva találta egy kidöntött fa mellett. Segélykiáltásaira odaszaladt a közelben dolgozó Keresztes András favágó, meg az öcséje, János, aztán csakhamar híre ment, hogy Zsiga Jánost agyonütötte egy kidöntött fa törzse. Az előjáróság utána nézett az esetnek s rájött, hogy a halott fején három hatalmas seb tátong, amelyeket csak kemény, tompa eszköz ütése okozhatott. Az egyik seb a fej hátsó részén, a másik kettő kétfelől, a fül mögött volt s mindenkiből patakzott a vér. Az ütések, amelyek a sebeket okozták, beszakították a koponyát is. A halott tetén másutt karcolás nyoma sem látszott, holott, ha a fa üti le, az ágak okvetlen horzsolják. Megindították a nyomozást s mindenekelőtt Keresztes Andrást meg az öcséjét, Jánost hallgatták ki, mint akik a közelben dolgoztak. Kezdetben a két testvér azt hangoztatta, hogy semmit se látott, amíg a halott fia oda nem hívta őket, de a kisebbik testvér végre megunt a sok faggatást s kijelentette, hogy Zsiga Jánost a bátyja ölte meg. Mikor pedig a bátyjával szembesítették s látta, hogy ez tagadja a bűncselekményt, odaszólt neki:

— Mondjon meg mindent, úgy, amint volt, ha felakasztják is. Mert szemébe mondom: Maga tette, bátyám!

Erre Keresztes András megtört s bevallotta, hogy Zsiga Jánost ő ütötte le, mert azt a fát, amit ő vágott, a magáé közé rakta. Az áldozat az összecsapás pillanatában fejszével akarta védeni magát, de a kezéből kiejtette s fegyver nélkül maradt. Ebben a pillanathban Keresztes András a fejéhez sújtott s mikor Zsiga János leesett, még két csapást mért rá a baltájával. A gyilkost átadták a csendőrségnek. Zsiga János 44 éves volt s felesége és három kiskorú gyermeke maradt.

— **Elsülyedt gőzös.** Megirtuk, hogy a „Báró Kemény” Adria-gőzös Brestnél zátonyra került. Mint ma táviratozzák, a zátonyra került magyar gőzös, noha azonnal megmentésére siettek, elsülyedt. A hajó biztosítva volt.

— **Alamizsánát a nyomorgónak!** Ezt kiabálta minden járó-kelő elé az utcán és ezt mormogta a házakban, ahova bejárt az a koldusasszony, aki nemrég állott a zürichi büntetőbírószálg előtt. Lopással vádolták a siránczó koldusasszonyt, aki mellékesen, de nagy mértékben, lopással is foglalkozott. Elfogálása után fölnyitották a lakását, amely a következő képet mutatta: A szoba tizennyolcz négyszögletes nagyságu. Kétharmadrészét a plafonig fölnyuló ládák foglalják el, közöttük mindenféle ruhadarabok és különböző nagyságu csomagok. A csomagok száma lehetett vagy hetszáz. Az egész szobában nem volt több szabad hely, mint a mennyt az ágy foglalt el, meg a keskeny kijárat. Még a kijárat is tele volt apróbb csomagokkal, kolbászsal, tortákkal, kenyérdarabokkal. Régi, romlott hus hevert mindenféle papirosba csomagolva. Csak a sok enivaló elszállítására kevés volt négy teherkocsi. Összeszámlálták az egész szoba tartalmát és a következő leltárt állították össze: volt ott 348 darab kenyér, egész és föl-vágott vegyes; 1100 czipó, többnyire karácsonyról való; 293 darab torta, 140 darab különféle fajtájú kolbász, 177 darab hus, 10 kiló nyers gyümölcs, 14 kiló burgonya, 11 kiló befőtt gyümölcs, 10 kiló

czukor. 4 kiló rizs, 3 kiló majoránna, 14 kiló örölt kávé, 7 ládika pótkávé, 7 kiló sajt, 5 kiló tea-vaj, 14 kiló zsír, 15 tojás, 60 fölnyitott és 13 csukott boros-palaczk. Ezek az élelmiszerek. Most következnek a ruhaneműek és egyebek. Tehát: 219 alsó- és felsőkabát, 263 felöltő, 300 kötény, 170 grapykendő, 45 pár cipő és papucs, 536 pár harisnya, 50 pár keztyű, 22 kalap, 13 ernyő, 333 ing, köztük 53 férfi-ing, 91 női alsó-nadrág, 155 zsebkendő, 19 vég finom szövet, 22 teljes finom ágybehuzat, 28 lepedő külön, 2 abrosz, 60 használt törülköző, 11 zsák szövetmaradék, 10 olló, 10 szemüveg, 98 tálcza, 26 kés, villa és kanál, 65 orvosságos üveg, 11 darab szappan, azonkívül tollak, tollszárak, czeruzák, ékszerdobozok, képek, óratartók, olvasók és más apróságok. Kézpénzt mindössze 148 frankot és 11 centümet találtak nála. És Huber Rozina, a tolvajok királynője, mindezt rövid két esztendő óta szedte össze. Ki tudja, meddig kiabálja még, hogy alamizsnát a szegény nyomorgónak, ha egy véletlen a rendőrség kezére nem járja. A lopott holmikat vagy elárverezik itélelkezés után, vagy szétosztják a szegények közt.

— Elzúllott gavallér. A miskolci törvényszék vizsgálóbírája magánokirathamisítás büntetével vádolt s állítólag Amerikába szökött ifju péchyfalusi Péchy Tamás ellen elrendelte az országserzte való körözést. Alig hogy megjelent a körözőlevél, egész sereg ember jutott annak tudatára, hogy az eltűnt gavallér őket is becsapta. Ezeknek a megkároztatott embereknek nagyrésze szegény pincesz, akik az előkelő nevű fiatal embernek, akit még lovastiszt korából ismertek, szívesen kölcsönöztek. Többnek váltót is adott tartozásáról azzal a biztattással, hogy majd atyjának halála után be fogja azokat váltani. Üzelmel csakis most kerülnek napfényre. Egész sereg hamisított s az anyja nevére szóló váltó praesentáltak a családnak kifizetés végett. Miután azonban ifju Péchy Tamás atyai örökségét javarészen még tiszt korában elpazarolta s a neki járó rész oly elenyészésben csekély volt a bemutatott hamis váltók értékéhez képest, hogy ezeknek alig fedezte volna ügyvédi költségeit, a család utolsó kísérletet tett, hogy megmentse a börtöntől. Három ezer forintot adtak neki azzal a kikötéssel, hogy az országot azonnal hagyja el. Péchy aki Budapesten ezeltől egy bécsi szanonekénékesnővel élt együtt, a háromezer forinttal és a szanonekénékesnővel kivitorlázott Amerikába. Most utólag is sokan keresik rajta a pénzüket, de alighanem már későn.

— A gyermekek barátja. Erdős Józsefné született Halász Anna pályavégzett virágárusnő valami csekélységért már két esztendeig fegyházban tartózkodott. A gyermeket talán mindenki szereti, de Erdős Józsefné különösen és pedig főképp a leánygyermeket, akiknek aranyfüggőcskéjük is van. Tegnap a Margit-köruton magához csalogatta Schütz Lujza 13 éves, Novák Boriska 11 éves és Wendl Irma 10 éves tanulóleánykákat, elhívta az oszlop-utca egyik üres telkére, ahol szép szavakkal kiszedegette mindhármójuk lábvalóját. Véletlenül ép akkor ment arra a kis Wendlleány apja, aki az asszonyt átadta egy rendőrnök.

— Az élet menekültje. Hat öngyilkosságról adunk itt hírt. Egy csinos kis szobaleány nyitotta meg a sort a Dávid-utcai 18. számú házban. Tizenötödikéves csak. Kovács Magdának hívják. Nem jól porolta ki tegnap a kanapét és gazdája ma reggel megszidta. Az öregebb cselédek ilyenkor vagy hallgatnak, vagy visszafelcsenek. De a Kovács Magduska nem tanulta még ki ezt a mesterséget s nagyon elkeveredett. Sirdogált egy darabig, aztán kiiment a folyosóra s levetette magát az udvar kövezetére. Összetört tagokkal felholtan vitték egyik rokonához, ahol most ápolják.

A második volt Pozsár Mari cseléd, a muzeum-utcai 5. számú házban. Nagyon szeretett és öngyilkossággal akart megvezekelni érte. Lugot ivott, de nem halt meg. A Rökus-kórházban gyógyítják.

Steiner Hugó péklegény a király-utca 67. száma alatt mellbe lökte magát. Hogy miért azt nem tudják. Aligha éri meg a reggelt.

Kecskeméten — amin tudósítónk telefonozza — ma három öngyilkosság történt. Utóutófélen egész nap ezekről folyt a beszéd.

Szabolcs Róza, szép fiatal menyecské szíven szurta magát. Nemrég ment férjhez s csak-

hamar el is vált az urától. Lehet, hogy ez a szerencsétlenség kergette halálba, de bizonyosan nem tudják.

Mészáros József 38-ik gyalogezredbeli őrzető a börtönben felakasztotta magát s már rég halott volt, mikor észre vették a dolgot. Talán már tegnap este óta függött az ajtófélfán.

Tóth István szabómester, akit az egész környék ismert, volt a harmadik öngyilkos. Ez is felakasztotta magát — a kamarában. Hogy mért tette, nem tudják.

— Villamos gázcsillárokat ajánla Csillárgyár részvénytársaság Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés Zuglói közuti vasúttal.)

— Linhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

Napirend.

Naptár: Hétfő, május 2. — Római katolikus: Atanáz. — Protestáns: Atanáz. — Görög-orosz (április 20.) Teodor hv. — Zsidó: Ijzár 10. Schein hjt. — Napkél: 4 óra 26 perczkor. — Nyugszik: 6 óra 56 perczkor. — Hold kél 2 óra 37 perczkor délután. — Nyugszik 2 óra 10 perczkor éjjel.

Kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

A főváros magánépítési bizottságának ülése délután 5 órakor az új városházán.

A főrendiház igazoló bizottságának ülése délelőtt 11 órakor.

Az Akadémia I. osztályának ülése délután 5 órakor.

Iparművészeti muzeum zárva.

Tavaszi nemzetközi tárlat az új múcsarnokban, nyitva 9-től esti 9-ig. Belépő díj 50 kr.

Nemzeti muzeum természetrajzi tára, nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum délelőtt 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Természetrajzi gyűjtemények mauseuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körut 4.)

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12 óráig.

Az új országház kopolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva este 6 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Hovagyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

A ciszterciák ünnepe.

Nagy pompával ment végbe tegnap Zirczen a ciszterciák jubiláris ünnepe.

Az apátság gyönyörű épületében Vajda Ödön apát fogadta a nagyszámu vendégeket. Hornig veszprémi püspök is megjelent több kanonokok egyetemben. A vármegye képviselőiben Kolozsváry József alispán, Kállay főjegyző, Fenyvessy Ferencz, Szabó Imre, Óváry Ferencz, Bauer Antal és Kemény Pál országgyűlési képviselők, továbbá Bidó Dénes, Reé Jenő, Hunkár Dénes, Kenessey Miklós és Szönyeghy Alajos jöttek. A veszprémi piaristákat Takács direktor és Hám Sándor képviselték.

Az ünnepi istentiszteleten Hornig püspök pontifikált fényes segédlettel. A templom zsufolásig megtelt. Az első padsorokban a diszmagyarba öltözött küldöttségi tagok foglaltak helyet. A templomi énekhar remekelt, különösen offertorium alatt. Az ünnepi misét megelőzőleg dr. Mihályffy Ákos budapesti ciszterciák rendi theológiai tanár mondott nagyszabásu prédikációt, amelyben megemlékezett a rend multjáról és működéséről.

Az ünnepi mise után a vármegye küldöttsége tisztelgett Vajda apátnál, kihez Kolozsváry alispán intézett üdvözlő beszédet. Vajda apát köszönetet mondott az üdvözlőért. Erre a ciszterciák volt tanítványai nevében Kenessey Miklós, jelenleg enyingi főszolgabíró fejezte ki a tanítványok háláját. A beszéd annyira meggyőző volt, hogy a papság testületileg tisztelgett Hornig püspöknel.

Délben a rend ünnepi lakomát adott, melyen számos vendég volt jelen. Az asztalfőn Hornig püspök ült, mellette Vajda apát és Kolozsváry alispán. Az első felköszöntőt Vajda apát mondotta a pápára és a királyra, majd a magyar kormányra, kiemelve, hogy a rend mennyit köszönhet a kor-

mány jóakarátának és támogatásának. Végül éltette Hornig püspököt. A viharos éljenzés csillapultával Hornig püspök éltette Vajda apát, akit tőszja végeztével megölelt és megcsókolt. Kolozsváry alispán Vajda apátot és a rend tagjait éltette, Szabó Imre országgyűlési képviselő Hornig püspököt köszöntötte fel, majd Mazy pannonhalmi benczés, a benedekrendiek küldöttsége tolmácsolta a benczések szeretetét és üdvözlését, Kemény Pál országgyűlési képviselő a zirczi járás lakosai, dr. Czobor Béla pedig a volt tanítványok nevében éltette a ciszterciákat. Tegnap és tegnapelőtt Vajda apátnál számos küldöttség tisztelgett.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Vitaliani mint Tosca.** Sardou háthorzonigató drámája alaposan rászorol Italia Vitaliani művészi erőneire. Egy teljes életnagyságu művészdőre, egy jelentékeny művészelmére és művészkedélyre van itt szükség, hogy a rémest érdekessé, a kísérteties szellemessé tudja tenni. Vitalianinak ez sikerül. Sardou a szerepet Sarah Bernhardnak írta (ujabban inkább Rejanenak ír), de több megható és gyöngéd vonást, mint Vitaliani, senki sem vehetett a Tosca rajzába. Toscanak voltaképen nincs is jellemrajza, mert nem drámái jellem, de szinpadilag kétségkívül hatásos exteriurje van. Vitaliani a szerep és a saját virtuozsága által nyújtott minden hatásesszökkel gyönyörűen élt. Vágtelen gráciával játszotta az első felvonást, megrázó hatással a Scarpiával való jelenetet, mialatt Mariot a sdirrek kirozzák és csupa eredetiség és megdöbbentő hangulatosság volt a némajáték, miután Scarpot leszurja. A közönség természetesen elhalmozta viharos tetszésnyilatkozataival és élvezte Bracci (Scarpia) és Berti (Mario) kitűnő alakításait is. Vitaliani holnap Hedda Gabler-t, kedden pedig utolsó föllepteül Frou-Frou-t játsza.

* **Lewinsky jubileuma.** Bécsehol telefonálja tudósítónk, hogy ott nagy fénynyel ünnepelték meg a színészek és a közönség Lewinskynek, a Burgtheater hírneves művésznének jubileumát. Ma volt 40 éve, hogy Lewinsky színészkedik. Mikor ma reggel a színház elé hajtatott, nagy csoportok üdvözölték már a színház előtt. A szinpadon pedig félkörben várta színésztársai, akik közé az igazgató karján lépett be. Itt Sonenthal mondott ünnepi beszédet, amelyben a jubiláló munkás, művészi életét rajzolta és megemlékezett annak szerepléséről a Burgszínházban. Lewinsky neve, ugymond, ideált jelent a művészetben és egy tradíciót a Burgszínházban. Beszéde végeztével arany habérkoszorút nyújtott át a jubilánsnak. Lewinsky megindultan válaszolt, amely alkalommal megemlékezett Laube Herrikről, az ő protektoráról is. Dr. Schlenker igazgató erre humoros beszéd kíséretében röpiratot nyújtott át Lewinskynek, amelynek ez a címe:

Lewinsky József működése a bécsi Burgszínházban 1858—1898.

A művészhöz beszédet intéztek még Lowe és Ritter színészek is. A nagy művészt ma Nengebauer László vezetése alatt a budapesti Petőfi-társaság küldöttsége is üdvözölte és értékes ajándékot nyújtott neki át. Jubileuma alkalmából Lewinsky 6 felségétől a harmadosztályu vakorona-rendjelt kapta.

* **Mottl Félix.** A nálunk is ismert kiffő drigens, Mottl Félix, a karlsruhei színház igazgatóságtól elbocsátását kérte és a müncheni Operához szándékozik menni. Azt hiszik azonban, hogy ha több fizetést adnak neki, megmarad Karlsruheban.

* **Hjabb Strauss János.** Ez a fiatal ember Strauss Jánosnak, a „keringőkirály”-nak unokaöccse és Strauss Edének, a bécsi udvari bali zeneigazgatónak fia. Ő is zeneszerző, mint atyja (aki zenekarával Budapesten is járt már) és mint két nagybátyja, Strauss János és József. Most operettet írt Gross Ferdinand és Leon Viktor szövegére és a darab, mint az őzi szezon első újdonsága színpadra kerül az An der Wien-színházban. A főszerepet Pálma i Ilka játsza.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Megsértett ügyész.** A zombori kincstári ügyész, Janovics Gyula, a Zombor mellett fekvő Gyulafalva nevű kincstári telep lakói felett hivatalánál fogva sok éven át óriási befolyást gyakorolt. Ez alól fel akarva szabadulni, egy pénzintézethez fordultak a telepesek, amelylyel kifizették a telep iránt való kincstári követeléseket. Ebben dr. Apáthy Gyula fővárosi ügyvéd volt a képviselőjük, aki, mikor Gyulafalván feleinek magyarázta a kincstári szerződést, azt találta mondani, hogy „ebből csak az akasztófa hiányzik, arra pedig az ügyészt kellene felakasztani!” A telepesek egyik vezérére, Alfatter Pál pedig ugyanabból az alkalomból ezt mondta: „az ügyész hunczut.” E miatt hatósági személy ellen elkövetett nyilvános becsületsértés vétségének vádját emelte az ügyész és a zombori törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet. Dr. Apáthy Gyula maga védekezett, Alfatter Pált, aki ezentúl végrehajtási sikkasztással is volt vádolva, dr. Pataj Sándor védte. Dr. Apáthy felindulását azzal mentette, hogy az eljárás során felbőszítette az ügyészeket a tette, hogy a kincstári szerződést felolvassa, abból a káros és kellemetlen pontokat elhallgatta és félremagyarázta, és hogy állítólag azt mondta volna Apáthyról a népnek: „Ne hallgassátok a népbolondit!” A vádolt e védekezését vallomással dr. Lalosivics János ügyvéd igazolta, mit a törvényszék elfogadva, a 92. szakaszra alapított enyhítő körülményt betudta, azonban mellőzte az ügy Apáthy, mint dr. Pataj által vitatott fel fogást, hogy az ügyész ez eljárása alkalmával nem volt hatósági személy. Apáthyt 100 forint fő- és 50 forint mellék-, Alfattert pedig 50 forint fő- és 20 forint mellékbüntetésre ítélte. A felek megnyugodtak.

— **Három ágens.** A budapesti királyi törvényszék egyszerre három ügynököt is körözött. Az egyik Merza Antal biztosítási ágens, a másik Menczer Henrik pénzügynök, a harmadik Lipisch Miksa kereskedelmi ügynök. Merza okiratot hamisított, Menczer csalt, Lipisch pedig sikasztott.

SPORT.

A bécsi lóversenyek.

(Utolsó nap.)

A bécsi tavaszi meeting utolsó napja zajlott ma le a Freudenauban s jövő vasárnap már megnyílik a budapesti versenypálya s nálunk is kezdetét veszi a teliverek küzdelme. A mai versenyeket, melyeknek különös érdekességet kölcsönözött, hogy a legfiatalabb évjárat ma mutatkozott be először, óriási közönség nézte végig. A gyönyörű májusi idő és az érdekesnek ígérkező versenyek annyira megtöltötték a Freudenaub tribünjeit, hogy csak úgy feketéltek a szorongó sokaságtól. A közönség sorai közt különösen a női-nem volt nagy számmal képviselve; az arisztokrácia tagjai is nagy számmal néztek végig az érdekes futamokat. A nap két legfontosabb versenyre a Kincsem-Handicap és a Szt. Lipót-díj volt. Az előbbi verseny különösen azért érdekes mert itt futják le először a háromévesek a derbydistanziát. A versenyt Dreher Antal Gogeri nevű lovas nyerte meg, amely győzelmével elsőrangú háromévesnek mutatkozott. A közönség érdeklődése azonban a Szt. Lipót-díj felé irányult. A jelző táblára a következő 11 ló nevének huzták föl:

Ladra	lovagolja	Bulford S.
Praterfee	„	Ibbet
Brodler	„	Bulford S.
Annuska	„	Adams
Szabász	„	Barker
Hortobágy	„	Park
Matura	„	Grimshaw
Da Capo	„	Sharpe
Feerie	„	Hyams
Drift	„	Prudames
Chrysender	„	Cleminson

A ring az istállóhírekre alapított minden Bombinációt s különösen Hortobágyot fogadta na-

gyobb összeggel. A versenyt azonban szép stílusban Annuska nyerte meg gróf Esterházy Szabásza ellen, míg a favorit Hortobágy csak a harmadik helyre érkezett. Jelöljeink közül Rache, Deaf and Dumb, Gagerl és Szeszély II. lettek győztesek, míg Sehr möglich, Szabász Zote és Blue Bull helyre futottak.

A részletes eredmény a következő:

I. Gátverseny. Díj 4000 korona, távolság 2800 méter.

1. Dreher A. Rache 65 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wheeler.
2. Herczeg Esterházy T. Sehr möglich 62 $\frac{1}{2}$ kilogr., lovagolta Williamson.
3. Ottó főherceg Trial 68 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Kapusek.

Futottak még: gróf Trauttmansdorff Nyalánk 62 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Buckenham.

Bírói ítélet: Biztosan 2 $\frac{1}{2}$ hosszal első, 5 hosszal harmadik. Totalisateur: 5 : 12, helyre 25 : 31., I. 25 : 31 II.

II. Micsoda-verseny. Díj 3000 korona, távolság 900 méter.

1. Báró Uchtritz Zs. Deaf and Dumb 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Báró Springer G. Fid-Fad 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Krausz L. Románecz 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Huxtable.

Futottak még: Dreher A. Weyer 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Festetics T. Malmaison 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Park. Capt. Gaston The Winnings 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Marsh. Ugyanaz Win some money 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Bulford A. Gróf Henckel A. Moonstone 57 kilogramm, lovagolta Grimshaw H. Jankovich B. Gy. Párta III. 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams. Miklósfalvai ménes Ball-illusion 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton. Gróf Sternberg Agio-Agbo 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Prudames. Szemere M. Vén Dicsőség 57 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Küzdelem után fejhosszal első, $\frac{3}{4}$ hosszal harmadik. Totalisateur 5 : 19, helyre 25 : 44 I., 25 : 70 II., 25 : 74 III.

III. Kincsem-Handicap. Díj 5000 korona, távolság 2400 méter.

1. Dreher A. Gagerl 53 kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. Mr. Siltón Mornny 53 kilogramm, lovagolta Ibbet.
3. Szemere M. Kilenczes 49 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Capt. Gaston Abgar 42 kilogramm, lovagolta Slack. Egyedy A. Kópé 60 kilogramm, lovagolta Grimshaw. Geist G. Szolgabíró 60 kilogramm, lovagolta Adams. Gróf Hadik B. E. Vivó 56 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Barker. Gróf Kinsky Zdenko Haza 47 kilogramm, lovagolta Prudames. Egyedy A. Morgó 44 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Peasnell.

Bírói ítélet: Biztosan fejhosszal első, $\frac{1}{2}$ hosszal harmadik. Totalisateur 5 : 20, helyre 25 : 38 I., 25 : 83 II., 25 : 41 III.

IV. Szt. Lipót-díj. Díj 8000 korona, távolság 1000 méter.

1. Jankovich B. Gy. Annuska 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams.
2. Gróf Esterházy Mór Szabász 57 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Gróf Festetics T. Hortobágy 57 kilogramm, lovagolta Park.

Futottak még: Capt. Gaston Ladra 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Bulford A. Angern-ménés Praterfee 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Ibbet. Dreher A. Brodier 57 kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Henckel A. Matura 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Grimshaw H. Péchy A. Da capo 57 kilogramm, lovagolta Sharpe. Báró Springer G. Feerie 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams. Gróf Sternberg Drift 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Prudames. Szemere M. Chrysender 57 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Biztosan 1 hosszal első, négy hosszal harmadik. Totalisateur: 5 : 63, helyre 25 : 92 I., 25 : 71 II., 25 : 105 III.

V. Kisérleti handicap. Díj 2000 korona, távolság 1000 méter.

1. Gróf Dégenfeld Szeszély II. 55 kilogramm, lovagolta Barker.
2. Dreher Antal Zote 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Bulford S.
3. Mr. Janoff Bertha 51 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton.

Futottak még Mr. Dorryt Namuna 60 kilogramm, lovagolta Park. Herczeg Pálffy M. Emanek 57 kilogramm, lovagolta Cleminson. Báró Uchtritz Zsigmond Vigész 54 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe. Szászberéki ménes Ara 46 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sands.

Totalisateur 5 : 13, helyre 25 : 33 I., 25 : 40 II., 25 : 32 III.

VI. Eladó-verseny. Díj 3000 korona, távolság 1000 méter.

1. Báró Springer G. p. c. 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Szászberéki ménes Cartagnette 54 kilogramm, lovagolta Peake.
3. Péchy Andor Masque 54 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Futottak még: Wehrberg K. Ländlerin 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton. Lebaudy R. Simbach 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Barker. Báró Schosberger N.

Vértés 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Griffiths. Báró Uchtritz K u p 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe.

Bírói ítélet: Biztosan első, egy hosszal harmadik. Tot.: 5 : 26, helyre 25 : 40 I., 25 : 86 II. 25 : 45 III.

VII. Akadályverseny. Díj 3000 korona, távolság 5000 méter.

1. Gróf Kinsky Zdenko M a g y a r á d 72 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta herceg Taxis.
2. Fränkel A. százados Blue Bull 60 kilogramm, lovagolta Geoghegan.

Bírói ítélet: Hosszakkal nyerve, második kitört Totalisateur: 5 : 8.

EGYESÜLETEK.

*. A májusi matinée. Az általános egyetemi segítő-egyesület május 15-én, a Royal-szállóban matinét tart. Védnökül gróf Wenckheim Frigyesné és báró Daniél Ernőné kéri föl. A rendező-bizottság, mely Rapaics Rudolf elnöklése alatt buzgólkodik a matinée sikerén, érdekes programot állított össze.

*. Az egyetemek kórházi egyletének reformja. Az egyetemek kórházi egylete az újvárosi tanácstermében dr. Csiky János egyetemi tanárség elnöklése alatt tartotta évi közgyűlését. Az évi jelentések tárgyalása után a gyűlés fő-tárgya gróf Szapáry Pál és Paracetic László elnököknek már a múlt évben az egyesülethez intézett és egyhangulag elfogadott következő javaslata volt. Tekintve, hogy az egyesület 2900 tagja, vagyis az összes egyetemi polgárok 48 százaléka vette a 8000 tag közül igénybe az egyesület segítségét, alakítson dr. Schulek Vilmos elnöklése alatt országos bizottságot, melynek célja az európai egyetemeken páratlanul álló nagymérvű megbetegedési esetek lehető radikális enyhítése: először, az egyesületi orvosok által kiadandó részletes statisztikai adatok; másodsor, az új Rökus-kórház tövében építendő egyetemi kórházpavilon által és harmadszor az ágyalaptványok tételére vonatkozó országos felhívások által. Miután az egyesület elhatározta, hogy a közegészségügyi előadások tartására orvosi kitanútségeket hív fel s a diákszállal párhuzamosan kötelező tagdíjnak egy koronára való felemelését fogja a miniszteriumnál szorgalmazni, Wolfner Pál indítványozta, hogy az egyesület fáradhatatlan orvosainak önzetlen működésükért s Balassa Antal ügyvezető egyesületi igazgatónak buzgólagért szavazzon köszönetet. Végül Zs. b e r y István tett jelentést a választás eredményéről. Dr. Csiky János erre a közgyűlést köszönő szavak kíséretében bezárta.

NYILTTÉR.

Columbia-kerékpárok.

Meteor-kerékpárok.

Nagy

kerékpáriskola.

Kitűnő mesterek Villanyvilágítás.

Fodor Károly és társa

Aréna-ut és Lendvay-utca sarkok.

Villanyos-vasut megállóhelye.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása a külföldön.

A földművelésügyi miniszterhez, a konzulátusok útján, a vetések állásáról a következő jelentések érkeznek:

Olaszország. A genuai főkonzul április hó 16-áról jelenti, hogy a márczius hó utolsó hetében beállott, nagy részben hóesséssel párosult esőzés a tavaszi munkálatokat sok vidéken — főleg az ország északi részeiben — huzamos időre megakasztotta. Április hó kezdetén azonban a mezei munkálatokat ismét meg lehetett kezdeni s a hó közepe felé be is fejezték azokat. A szőlő és az epertá sok helyen fakadni kezd; a gyümölcsfák dúsán virítanak, sok helyen a kertü vetemények, a kender és a kukorica is már szépen kel. Az őszi vetések állása eddigelé kielégítő, a márczius hónap végén dult viharok és hóesés úgy látszik lényeges kárt nem okozott a vetésekben. Liguriából és Piemontból a vetések állásáról kedvező hírek érkeznek; emitt már a kukorica és rizs vetését is megkezdtek. Piemontban a Po mellékein az árvis az őszi vetésekben sok kárt tett, úgy, hogy az őszi vetéseket a gazdák sok helyütt kiszántani s tavaszival pótolni voltak kénytelenek.

Németország. Kielből április hó 16-áról azt jelenti a konzul, hogy Schleswig-Holsteinben a változó hűvös időjárás következtében a növényzet csak nehezen fejlődhetik; a tavaszi vetését a sok eső a nehéz talajban szintén fölöttébb megnehezíti.

Oroszország. A kiewi konzul április 12-éről jelenti, hogy az őszi vetések Oroszország délnyugoti részén az erős hótakaró alatt jól teleltek és csak egyes vidékeken szenvedett a buza, részben pedig a repce is.

Szerbia. A belgrádi főkonzul április 14-én kelt jelentése szerint az őszi vetések általában jól teleltek, csak a korai vetésekben okozott a fagy némi kárt, minek következtében ezek megritkultak, de a később vetettek általában kielégítőn állanak.

A chicagói főkonzul április ötödikéről kelt jelentése szerint az időjárás március hó folyamán általában enyhe volt, mi a nagyrésztben megkésített őszi vetések fejlődését elősegítette.

A vizkárak és a bőséges esőzések az Egyesült-Államok némely vidékein a tavaszi munkálato- kat, főleg a talajnak a zab és kukorica vetéshez való előkészítését, hátráltatták.

Az őszi búzával bevetett terület Kansas és Kentucky államokban 20—25 százalékkal növekedett Michigan és Ohio-ban szintén több őszi búzát vetettek, mint a múlt évben.

A tavaszi buza vetésére szánt terület, habár egyes államokban némi csökkenés tapasztalható — mégis országos átlagban szintén emelkedett.

A pittsburgi konzul jelentése szerint az időjárás március folyamán — eltekintve a hó elején és végén fellépett gyenge dértől, rendkívül enyhe és így a vetések fejlődésére jó hatással volt és a tavaszi mezői munkálatoknak korán való megkezdését is lehetővé tette.

Budapesti értéktőzsde. A vasárnapi magánforgalomban csekély üzlet mellett az irányzat nyugodt volt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 349.20—349.75, Államvasúti részvény 342.25—341.75, Déli vasút részvény 73.75, Közúti vasút részvény 379—376.50, Salgótarjáni 608—612, Drasche-féle téglagyár 900—907.

A budapesti villamos városi vasút-részvénytársaság vonalain április havában összesen 124.045 ft 51 kr. folyt be. A múlt év ugyan-e hónapjában a bevétel 126.873 ft 8 kr. volt.

A kamarai választások. Az iparosok kamarai kandidáló bizottságát tegnap délután alakította meg az a végrehajtó bizottság, melyet a csütörtökön tartott szervező nagygyűlés ezzel megbízott.

Schuler József gyáros, Schmelheger Nándor lakatos, Sárkány Ferencz esztergályos, Szabek József csizmadia, Vikár Béla szabókéri elnök, Wolfner Lajos gyáros, Zwack Lajos gyáros. A végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a kijelölés eredményét a hét folyamán újból egybehívandó nagygyűlésen az összes szaktestületek kiküldöttjei elő terjeszti.

A mező-csáthi vasút. A mező-csáthi vasútnak Nyék-Ládháza állomástól való kiépítése körül folytonos buzgóság folyik. A közszéke most tartják az érdekeltek jelenlétében közgyűléseiket a hozzájárulási összegek megajánlása iránt.

Uj állami vinczellériskola. A homoki szőlőművelés és gyümölcsstermelés fontosságára való tekintettel a földművelésügyi miniszter Kecskeméten, az ottani Miklós-teleppel kapcsolatban egy új állami vinczellériskola felállítását és egy nagyobb állami faiskola létesítését határozta el.

Fatenyésztési szakmunka. A „Fatenyésztés”, melyet a földművelésügyi miniszter megbízásából Molnár István orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos irt és a melynek megjelenéséről alig egy hónapja adtuk, hirt 5000 példányban már teljesen elfogyott.

Országos ipar egyesület. Az ideai rendes közgyűlés május 15-én lesz az egyesület helyiségeiben (Uj-utca 4.). A közgyűlés napirendje a következő: 1. Évi jelentés. 2. Zársummadás, költségvetés. 3. Alapszabálymódosítás. (13. §. c. pont és 17. §.)

Országos gazdasági egyesület. „Az országos magyar gazdasági egyesület” közgazdasági szakosztálya tegnap délután gróf Zselénsszki Róbert elnöklése alatt látogatott ülést tartott, melynek egyetlen tárgyat Lócherer Andor előadása képezte az Ausztriával való kiegyezés kérdéséről.

Magyar kereskedelmi csarnok. A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat 23. §-a tudvalevőleg akkép intézkedik, hogy azon szövetkezetek, amelyek az országos központi hitelszövetkezet köteleibe mint rendes tag beléptek, tagjaik irányában fennálló követeléseik tekintetében végrehajtási elsőbbséggel bírnak ezeknek minden ingó vagyonára, amely elsőbbség megelőző minden törvényes elsőbbséggel nem bíró követelést.

Csődnyitások. Wukitsewits József újpesti borkereskedő ellen a budapesti királyi kereskedelmi és váltó törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Mészáros Márton törvényszéki bíró; tömeggondnok Adamis Lajos ügyvéd; bejelentési határidő: május 24; felszámolási határidő: június 23.

Lajos törvényszéki bíró; tömeggondnok Baboss Imre ügyvéd; bejelentési határidő: május 31; felszámolási határidő: június 20. — Weisz S. Sándor aradi kereskedő ellen az aradi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Schartner Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Deák Lajos ügyvéd; bejelentési határidő: május 24; felszámolási határidő: június 7. — Frank Jónás salgótarjáni kereskedő ellen a balassa-gyarmati királyi törvényszék részéről. Csődbiztos: Köröm László törvényszéki bíró; tömeggondnok Wigner Géza salgótarjáni ügyvéd; bejelentési határidő: május 7; felszámolási határidő: május 28. — Krausz Henrik keszthelyi kereskedő ellen a nagykanizsai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Bereczky Viktor törvényszéki bíró; tömeggondnok Hoffmann Soma keszthelyi ügyvéd; bejelentési határidő: május 28; felszámolási határidő: június 20. — Kohon Miksa hagyatéka ellen a zalaegerszegi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Szirmay Béla törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Hajós Ignác ügyvéd; bejelentési határidő: június 15; felszámolási határidő: július 12. — Sachs M. Ed. zágrábi volt kereskedő ellen a zágrábi kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Ferics Károly törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Herzog Sándor ügyvéd; bejelentési határidő május 11. — Combrét és társa orsovai cég. ellen a karánsebesi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Rieger Aladár törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Fränkel Béla karánsebesi ügyvéd; bejelentési határidő: június 20; felszámolási határidő július 20. — Sándor Vilmos csik-szent-mártoni kereskedő ellen a csikszerepai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Bayler Kálmán törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Csiky József ügyvéd; bejelentési határidő: június 15; felszámolási határidő: június 30. — Droppa és Toroczky debreczeni kereskedő-cég ellen a debreczeni királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Vass Antal törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Bazsó Dezső ügyvéd; bejelentési határidő: június 3; felszámolási határidő: június 13. — Schwabez Dávid tibold-daroczi kereskedő ellen a miskolci királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Görgey Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Nagy Péter ügyvéd; bejelentési határidő: május 31; felszámolási határidő: június 23.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. május 1-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Rows include: Arvadárja, Salgótarjáni, Sopron, Herény, Keszthely, Záhony, Fiume, Cirkvenica, Pucsova, Zombolya, Arad, Szeged, Szolnok, Eger, Debreczen, Kismárk, Ungvár, Szatmár, Nagy-Várud, Kolozsvár, Nagy-Szeben, Bécs, Salzburg, Klagenfurt, Pola, Lesina, Sarajevo, Torino, Flórencz, Róma, Nápoly, Brindisi, Palermo, Malta, Zürich, Biarritz, Nizza, Páris, Koppenhága, Hamburg, Berlin, Christiansund, Stockholm, Szent-Pétervár, Moszkva, Varsó, Kiew, Odessza, Szulna, Szófia, Konstantinápoly.

A légnyomás Közép-Európában kissé emelkedett. Maximuma északkeleten, minimuma északnyugaton található. Európában a csapadék valamivel kevesebb lett és jobbra északnyugati és délkeleti részére terjedt ki.

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Butorcsarnok VIII. ker. József-teret és Békességi-utca sarkán levő épületben. A budapesti szentesi ipartestület védnöksége alatt álló. VIII. ker. József-teret és Békességi-utca sarkán levő épületben nagy minőségű kávé és vállalati irodát nyitott; hol kávéházban tart dos választásokban kiváló minőségű butorokat.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1898. május 2-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 97. Havi bérlet 1.

A dolovai nábob lánya.

Számú 5 felvonásban. Írta Herceg Ferencz.

Személyek.

Jób Sándor
Vilma, leánya
Oz. Domaházi
Szentirmay
Janka
Tarlán
Loránt
Billicy-Maroth
Merlin
Szklabonyai
Merlin ügyvédje
Jób ügyvédje
Jób házi orvosa
Jób inasa
Miska
Napos káplár

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaia Lujzaasszony mint vendég.

1848.

(Hadak útja.)

Látványos, zenés színmű, előjátékkal, 11 képben. A népszínházi bizottság meghívásából írta és zenéjét szerlette Veró György.

Személyek:

Petőfi Sándor
Vasvári Pál
Irinyi József
Zakár Gergely
Egy uri hölgy
Egy polgár
Egy hölgy
Gróf Bathoray
Gróf Széchenyi
Kossuth
Eszter
Dukó Mózes
Débor
György
Laszlo
Pistuka
Balta János
Antos piszpasos

Kezdeté fél 8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

677. szám. 677. szám.

Mozgó fényképek.

Bohózat 5 felvonásban. Írták: Blumenthal Oszkár és Kadetburg Gusztáv. Magyarulította: Heltai Jenő.

Személyek:

Kapor Kálmán
Mariska
Göncs Bálint
Róza
Kázar Vilma
Kaján Tóbiás
Menszky Róris
Ladányi Alajos
Gombos
Julis

Kezdeté 7 és fél órákor.

NEMZETI KASZINÓ

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5. szám.

Kovács E. M. nyilvános vendéglője.

Előkelő étterem, a vidéki előkelőségek találkozóhelye. Kétféle magyar és francia konyha és jó borok. Reggeli- és déli-ebéd 123 órától fogva két forintért szolgáltatják.

Étlap szerint rendezett vendéglői árak.

Friss konyha éjfélig.

Asztali bor házhoz, szállítva, 50 kr. hitejje.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy *Egy Japán teaház története.*

Énekesjáték 3 felv. Írta Owen Earl. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerlette Sidney J.

Személyek:

Hegyalai
Bronville
Cunningham
Grimston
Stanley
Downey
Bolton
Fai-Csi
Imari márdi
Mimosa
Aranyvirág
Nimbo
Aranyhárfi
Helyacska
Lasy Wynne
Mary Worthington
Edith Grant
Mely Seamora
Kate Paulton
Katana
Teknini, rendőr
Nami, japán leány
Egy kuli

Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató: Föld Zsigmond.

Italia *Vittaliani* olasz tragédia és társulata 5-ik vendégfellépése:

Hedda Gabler

Dramma in 4 aktok. Enricó Ibsen.

Kezdeté 7 órákor.

BUDAI SZINKÖR.

A fekete rigó

Eredeti népszínmű énekekkel 2 felvonásban. Írta: Géczy István. Zenéjét szerlette: Orbán Árpád.

Kezdeté 7 órákor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dezső.

Cathin Ferencz fellépéssel

A dolovai nábob leánya.

Számú 5 felvonásban. Írta: Hercegg Ferencz.

Kezdeté 7 és fél órákor.

Színházi műsorok.

	Bevezeli Színház	M. kir. Operaház	Vip Színház	Nep Színház	Magyar Színház	Budai Szinkör	Kisteleki Színház
Kedd	Bohéme világ	A tövedt nő	Mozgó fényképek	A baba	Sztrogoff Mihály útja	Utána	Tót legény Amerikában
Szerda	Nóra	Tell Vilmos	Mozgó fényképek	A varázsgyűrű	Sztrogoff Mihály útja	Utána	Czigány
Csütörtök	A Zách család	A cremonai hegedűs	Mozgó fényképek	A baba	Sztrogoff Mihály útja	A kis herceg	Czigány-szeretem
Péntek	A nők barátja	—	Mozgó fényképek	Talmi hercegnő	Sztrogoff Mihály útja	Negyven éves kis leány	Bűnhődés
Szombat	Válás után	Tannhäuser	Mozgó fényképek	A két tacsó	Sztrogoff Mihály útja	Negyven éves kis leány	Czigány-szeretem
Vasárnap d. u.	—	—	—	1848 Hadak útja	Aranylakodalom	—	—
Este	Folt a mely tisztit	Romeo és Julia	Mozgófényképek	A két tacsó	Sztrogoff Mihály útja	A csikós	Czigány-szeretem

BUTOROK
részletfizetésre
legjutányosabb áron
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél
Budapest, Teréz-körút 8.

Aszfalt-burkolatok
Aszfalt-részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 20. 92
Elvállalja jótállás mellett, legolcsóbban 940
fektetését és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres száraztatásától.

GUMMI kábillegességek, valódiak jótállás mellett. Emlé eredeti dobozban, tuczatja 3, 4, 6 és 8 ft. Capote americ. (rövid), fehér színű, tuczatja 3 és 4 ft, narancsszínű 5 és 6 ft. Viktória, tuczatja 4, 6 és 8 forint.
Hálhólyag (hosszu) tuczatja 3, 4, 6 és 8 ft. Hálhólyag (rövid) tuczatja 4 és 6 ft. Pely Porus Haase drója 2 ft. Pely Porus Mensinger darabja 2 ft 50 kr. Fától óvspongya tuczatja 4 és 6 ft.
Nőknek legújabb DIANAÖV Tenfel-féle 3-8 forintig
Pollitzer Mór és fia cs. és kir. kőszerszerek
Budapest, IV. ker., Deák Ferencz-utca 10. szám kapható filokartárs mellett.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel
árúháram oly annyira van felhalmozva cipőárakkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áram oly olcsó, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.
Czugas cipő, egy darab pilling bőrből ..... 8.—
Borjubőr, keztübbőr-szárral 8.20
Divatos barna színű, bergsteiger cipő 8.30
Divatos barna színű czugas cipő ..... 4.—
Divatos színű barna borjubőr, elől káposos cipő 4.98
Divatos zöld színű előlkáposos cipő 4.50
Divatos színű barna félcipő 8.96
Szalidulak cipő, világosbőr vagy keztübbőr szárral 4.20

Hölgyeknek.
Női laszlin czugas cipő, 16 czm. magas selyem czug 2.98
Zergebőr czugas cipő ..... 3.—
Divatos színű barna fűzős angol cipő 3.20
Divatos színű barna gombos angol cipő 3.40
Divatos zöld színű előlkáposos cipő 3.30
Borjubőr gombos d. 10-12 gombmagas 4. frizalon-lakból 4.—
Divatos színű barna félcipő 2.40
Borjubőr reggeli-cipő, kény. való 2.40
Laszlin reggeli-cipő, kény. való 2.30
Úrasszony választék mindenféle divatos barna és zöldszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 628

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6. a New-York palotával szemben.

Üdvös tanács.
Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos halású
Mellpasztillái
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 ft. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásának bizonyultak Egger szódá pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)
„Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

BUTOR.
Ajánljuk a n. é. közönségnek és becses vevőinknek **dusan felszerelt raktárunkat**, mely dus választékot nyújt mindennemű **kárpitozott- és fa-butorokban** a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Üzletünk szoliditására számos **elismert levél** birtokunkban, melyek **izléses és jóminőségű butorainkról** tanuskodnak; azért ne mulassza el senki megtekinteni, mielőtt másutt szerezne be butorait. — Tisztelettel
Patyi Kálmán és Tivadar
kárpitosok és dísitők
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 11. szám földszint.

FALAK
Rabitz és De Bruyn rendszere szerint.
Födém szerkezetek (menyezetek), boltozatok, tetők, padlózatok, csatornák stb. Lakásátalakítások részére czélszerű és olcsó, tűzbiztos, könnyű, gyorsan előállítható és mindjárt száradó helymegtakarító.
A kivételre egyedül jogosítottak:
Hörcher testvérek és Igner építőmesterek,
Budapest, IV. kerület, Gyár-utca 45. szám.